

https://www.omologie.nl/Paginas/ArtikelBekijk.aspx?aid=13 - Windows Internet Explorer

https://www.omologie.nl/Paginas/ArtikelBekijk.aspx?aid=13

Favorieten Aanbevolen websites Meer invoegtoepassing...

https://www.omologie.nl/Paginas/ArtikelBekijk.aspx?aid=13 Jongenelen,Bas A.J.B. - Ou...

Aanmelden

ons middelbaar onderwijs

Omologie Omologie > Bekijk Artikel

Alle Artikelen

Handleiding

Werkwoordspelling op het Theresia Lyceum

CONCERNphj.hermans
04-nov-11

De laatste paar jaar is werkwoordspelling een hot item, er wordt veel onderzoek naar gedaan en er wordt veel over gepubliceerd (NN 2007, Zijlmans 2009, Schijf e.a. 2010, Bonset 2010 en Van den Bergh e.a. 2011 om er een paar te noemen). Een bijzondere publicatie is Van de Gein (2010), daarin staat dat leerlingen in groep 8 van de basisschool de werkwoordspelling helemaal in de vingers hebben. In het vervolgonderwijs gaat het echter fout, er wordt in het voortgezet onderwijs te weinig aandacht besteed aan werkwoordspelling. Wij (docenten Nederlands) vroegen ons af of dit inderdaad zo is.

Van de Gein baseert zich op onderzoek van het Cito en op eigen onderzoek van eindexamenteksten. In het schriftwerk van de achtstegroepers is nog geen 3% van de werkwoorden fout gespeld: in 77% van de teksten komt zelfs geen enkele fout gespelde werkwoordsvorm voor. Terwijl maar 40% procent van het onderzochte eindexamenwerk van havisten en vwo'ers foutloos gespeld is.

In werkstukken van eindexamenkandidaten vindt Van de Gein fouten in gewone werkwoordsvormen, waarmee de meeste leerlingen in groep 8 geen problemen hebben. De conclusie is dus dat het met de werkwoordspelling na de basisschool bergafwaarts gaat. 'Er markeert, om kort te gaan, maar weinig aan de spelling van de werkwoordsvormen in het schriftwerk van achtstegroepers. Het vervolgonderwijs hoeft daardoor weinig meer te doen dan hun kennis en vaardigheid onderhouden. En precies dat onderhoudswerk lijkt het werkelijke zwakke punt in het spellingsonderwijs na de basisschool' (Van de Gein 2010, p. 220).

contact

inloggen Omologie

inloggen OMO-Portaal

Internet | Beveiligde modus: ingeschakeld

100%

9:35

6-11-2011

Werkwoordspelling op het Theresia Lyceum

Tom Borsten & Bas Jongenelen

De laatste paar jaar is werkwoordspelling een hot item, er wordt veel onderzoek naar gedaan en er wordt veel over gepubliceerd (NN 2007, Zijlmans 2009, Schijf e.a. 2010, Bonset 2010 en Van den Bergh e.a. 2011 om er een paar te noemen). Een bijzondere publicatie is Van de Gein (2010), daarin staat dat leerlingen in groep 8 van de basisschool de werkwoordspelling helemaal in de vingers hebben. In het vervolgonderwijs gaat het echter fout, er wordt in het voortgezet onderwijs te weinig aandacht besteed aan werkwoordspelling. Wij (docenten Nederlands) vroegen ons af of dit inderdaad zo is.

Van de Gein baseert zich op onderzoek van het Cito en op eigen onderzoek van eindexamenteksten. In het schrijfwerk van de achtstegroepers is nog geen 3% van de werkwoorden fout gespeld: in 77% van de teksten komt zelfs geen enkele fout gespelde werkwoordsvorm voor. Terwijl maar 40% procent van het onderzochte eindexamenwerk van havisten en vwo'ers foutloos gespeld is.

In werkstukken van eindexamenkandidaten vindt Van de Gein fouten in gewone werkwoordsvormen, waarmee de meeste leerlingen in groep 8 geen problemen hebben. De conclusie is dus dat het met de werkwoordspelling na de basisschool bergafwaarts gaat. 'Er markeert, om kort te gaan, maar weinig aan de spelling van de werkwoordsvormen in het schrijfwerk van achtstegroepers. Het vervolgonderwijs hoeft daardoor weinig meer te doen dan hun kennis en vaardigheid onderhouden. En precies dat onderhoudswerk lijkt het werkelijke zwakke punt in het spellingsonderwijs na de basisschool.' (Van de Gein 2010, p. 230)

We zijn bezig met een grootschalig onderzoek naar werkwoordspelling: op alle schooltypen en in alle klassen nemen we dezelfde werkwoordtoets af, om te kijken hoeveel fouten de leerlingen maken. Het is een simpele toets, 20 zinnen met in iedere zin een werkwoord waar de eindletter(s) van weggelaten is. De leerlingen hoeven slechts d, t of dt in te vullen. We hebben niet gekeken naar werkstukken en andere door leerlingen geschreven materiaal. Juist vanwege de simpelheid en eenduidigheid hebben we een standaardtoetsje gemaakt, kijk onderaan dit artikel en probeert hem zelf eens te maken.

De eerste gegevens beginnen binnen te druppelen. Het Theresia Lyceum in Tilburg is een van de scholen waar de docenten Nederlands de toets afgenomen hebben (waarvoor onze hartelijke dank). In totaal zijn 736 leerlingen onderworpen geweest aan de toets. Deze leerlingen maakten bij elkaar 3807 fouten, hetgeen neerkomt op een gemiddeld aantal fouten van 5,17. Op 20 zinnen is dit best veel, namelijk een kwart.

Toch gloort er hoop op het Theresia, want dit gemiddelde is opgebouwd uit heel veel fouten in de brugklas (7,58 gemiddeld), tot behoorlijk weinig fouten in 6 vwo (2,23 gemiddeld). Zie de tabel voor alle gegevens.

	leerlingen	fouten	gemiddeld
klas 1	166	1259	7.58
klas 2	110	646	5.87
klas 3	135	752	5.57
4havo	77	366	4.75
5havo	80	355	4.44
4vwo	27	73	2.7
5vwo	72	202	2.81
6vwo	69	154	2.23
	736	3807	5.172554

Uit de tabel blijkt dat leerlingen beter gaan spellen naarmate ze langer op het Theresia zitten én dat vwo'ers beter spellen dan havisten. Deze conclusie is compleet tegengesteld aan die van Van de Gein (2010). De docenten (Nederlands) van het Theresia doen het onderhoudswerk dus niet verkeerd, hoewel 4,44 fout gemiddeld in 5 havo toch nog aan de hoge kant is.

Gehanteerde literatuur

- Huub van den Bergh e.a., 'Spelling op verschillende niveau: werkwoordspelling aan het einde van de basisschool en het einde van het voortgezet onderwijs' in: *Levende Talen Tijdschrift*, nummer 1, maart 2011, pp. 3-14
- Helge Bonset, 'Spelling in het onderwijs: hoe staat er ermee, en hoe kan het beter?' in: *Levende Talen Tijdschrift*, nummer 3, september 2010, pp. 3-17
- Jannemieke van de Gein, 'Komd een kind van de basisschool' in: *Onze Taal*, 79ste jaargang nr. 9, september 2010, pp. 228-230
- NN, 'Dt-fouten zijn gewoon onvermijdelijk' in: *Klasse voor leraren*, december 2007, nr. 180, pp. 11-15, <http://www.klasse.be/leraren/archief/13090>
- Truus Schijf e.a., 'Spellingvaardigheid van brugklassers' in: *Levende Talen Tijdschrift*, nummer 2, juli 2010.
- Mieke Zijlmans, 'Je kunt niet correct spellen als je twaalf bent' in: *Taalschrift*, 15/10/09, <http://taalschrift.org/reportage/005174.html>

Toets

Schrijf de gevraagde werkwoordsvorm helemaal op. Zet op de puntjes de juiste letter(s). Maak een keuze uit de volgende letters: d – dt – t

1. Ik kijk uit het raam en ik zie dat er niets is gebeur.....
2. Wor..... je broer piloot. Dat is leuk.
3. Weet je wel wat dat allemaal inhou.....
4. Gisteren ben ik over de dijk naar huis gefiets.....
5. De buurman verander..... zijn moestuin in een tuin met mooie bloemen.
6. Kees ligt zo lang in de zon, dat hij helemaal verbran.....
7. Als je weer geplaagd wordt, antwoord..... je voortaan maar niet meer.
8. Mijn dochter is verkouden, ze snotter..... nogal veel.
9. Hoe hou..... je zo'n prachtige ruimte schoon?
10. Max overtuig..... zijn leraar hem een hoger cijfer te geven.
11. Hij vindt dat hij zijn tijd goed bestee.....
12. Ik heb gehoord dat jij naar school loop.....
13. Heeft zijn vriendin een ander? Ik denk niet dat hij dat vermoe.....
14. Tante Marianne verbaas..... zich erover dat ik zo goed kan spellen.
15. Wij hebben geluidsoverlast, omdat de buurman zijn keuken verbouw.....
16. De weg naar de binnenstad is vorig jaar flink verbree.....
17. Kevin wil weten wanneer jij zijn brief beantwoor.....
18. Die jongen heeft hele avonden aan zijn opdrachten gewerk.....
19. De nicht van de knecht van de bakker zing..... in een kerkkoor.
20. Bianca verhuis..... binnenkort naar een andere stad.

Tom Borsten is docent Nederlands op het Koning Willem II College en Bas Jongenelen is docent Nederlands op de Fontys Lerarenopleiding Tilburg.